MONITOR

Na R. P. 1774.

Nro: CV.

Dnia 31. Grudnia

Reszta o zakładaniu y szczepieniu nowych Lasow.

NA koniec muszę ieszcze krotko podać, co ma Gospodarz, ktory nowy zakłada las, względem gruntu uważać. Wyrasta wpraw-

Ii ii i dzie

dzie każde drzewo od potrzeby prawie na każdym gruncie, iako na przykład Sosna na czarney ziemi, iednak bez wątpienia lepiey rośnie na takiey, iakiey iey natura wyciąga. Dla czego rzeczą iest potrzebną przy zakładaniu nowego lasu, takowe obierać drzewa, ktore się do gruntu tego naylepiey przydadzą. Zna się na tym wprawdzie każdy Gospodarz z doświadczenia, z tym wszystkim nie zawadzi krotko o tym wspomnić.

Dla *Sosny* obierać trzeba suchy y piaszczysty grunt, y osobliwie wysokie y gorzyste okolice. W nizinach y wilgotnych mieyscach pomalu y źle wyrasta, y ani bywa mocną ani trwałą.

Dla *Jodły*, potrzeba niższych, mokrzeyszych y lepszych gruntow iak dla Sosny.

Dąb wyciąga kleiowatego, z piaskiem

ſkiem pomieſzanego gruntu, po-
wierzchu warſztą dobrey ziemi przykrytego, lecz także na każdym zwyczaynym y pomiernym wyraſta gruncie, oſobliwie przy pagorkach.

Jawor wyraſta na każdym gruncie, lecz lepiey na rzadkim y dobrym, aniżeli na ſuchym y piaſzczyſtym. Udaie ſię na pagorkach y groblach.

Jeſion potrzebuie mokrego, dobrego, lecz nie bagniſtego gruntu, oſobliwie udaie ſię nad brzegami rzecznemi, lecz także na każdym pomiernym gruncie wyraſta.

Wiąz wyciąga dobrego y niezbyt ſuchego gruntu, lecz z tym wſzyſtkim na każdey wyraſta ziemi, á nawet iakom to widział na kamieniſtych pagorkach wyſoko y

pię-

pięknie. Z pożytkiem zasadza się na groblach y wałach.

Wiązowina udaie się na mokrym y często bagnistym gruncie, dla czego naylepiey ią zasadzać przy pagorkach y innych niskich y wilgotnych mieyscach, ktore się na nic więcey nie zdadzą. Jednak y na suchey y rowney ziemi wyrasta.

Lipa wyciąga nad inne drzewa dobrego gatunku, y zle wyrasta na chudym y kleiowatym.

Brzoza wszędzie rośnie y lepiey się na złey, aniżeli na dobrey udaie ziemi.

Osika rownie na każdey ziemi rośnie, lecz lepiey na dobrey aniżeli na złey. Na mokrych y bagnistych mieyscach nie udaie się. Pospolicie lepiey bywa samę ią tylko nie mięszaiąc, z drugiemi drzewy zasadzać.

Olsza suchego nie lubi gruntu

y nay-

y naylepiey rośnie na wilgotnym y mokrym przy wodach. Przeto z pożytkiem, zasadza się ią przy groblach y brzegach stawowych, Rzecznych, y Jeziornych, rownie iako y na innych bagnistych mieyscach, aby tylko pod wodą nie była.

Witwina rośnie wszędzie, naylepiey na tłustym y mokrym gruncie.

Co się zaś tyczy innych wspomnionych gatunkow, iako to Pigwow, iagodowych drzew, dzikich iabłoni y gruszek, pierwsze dwa na pomiernym, ostatnie zaś na samym tylko dobrym wyrastaią gruncie.

Przeto rozumny gospodarz powinien sobie dobrze rozważyć, iakiemi drzewami wyznaczoną na las sztukę ziemi zasadzać może. Gdy iednak większa ich część niektore tylko wyiąwszy, na każdym gruncie od potrzeby udaią się, radzę za-

tym

tym to uważać, aby na takim gruncie drzewa nie zaſadzać, ktory właściwie naturze iego ſprzeciwia ſię. Tak nadaremna byłaby praca, gdyby kto chciał Soſny na mokrym, Jawory, y prawie wſzyſtkie liściowe drzewa na piaſzczyſtym, Olsze na bardzo ſuchym, y Lipy na kleiowatym y ſuchym zaſadzać gruncie, lub gdyby kto razem ſpilkowate drzewa, z liściowemi mięſzał.

A. Bolotow.

KONIEC.